

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

Προτεινόμενα Θέματα

Οικονομία – Γ' Λυκείου

2026

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

Στις παρακάτω προτάσεις, από **A1** μέχρι και **A5**, να γράψετε τον αριθμό της καθεμιάς και δίπλα του την ένδειξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

A1. Όταν οι καταναλωτές αναμένουν αύξηση του πληθωρισμού, τότε μπορεί να αυξήσουν τις τρέχουσες αγορές τους ώστε να επωφεληθούν από τις χαμηλότερες τιμές που επικρατούν τώρα.

Μονάδες 3

A2. Ένας φόρος ονομάζεται προοδευτικός όταν ο φορολογικός συντελεστής παραμένει ο ίδιος, ανεξάρτητα από το μέγεθος της φορολογικής βάσης.

Μονάδες 3

A3. Το οριακό προϊόν είναι το προϊόν που παράγει ο επιπλέον εργάτης που προστίθεται στην παραγωγή.

Μονάδες 3

A4. Έστω ότι το $ΚΕ_{\chi}$ είναι σταθερό και ίσο με 2. Αυτό σημαίνει ότι οι συντελεστές παραγωγής είναι το ίδιο κατάλληλοι στην παραγωγή των δύο αγαθών, σε σταθερές μεταξύ τους αναλογίες.

Μονάδες 3

A5. Στην διαρθρωτική ανεργία υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας, για τις οποίες οι άνεργοι έχουν τα απαραίτητα προσόντα και επαγγελματική εξειδίκευση.

Μονάδες 3

Για τις προτάσεις, από **A6** μέχρι και **A7**, να γράψετε τον αριθμό της πρότασης και δίπλα του το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

A6. Η ταυτόχρονη αύξηση του αριθμού των καταναλωτών και βελτίωση της τεχνολογίας παραγωγής:

- α. Θα μειώσει την τιμή ισορροπίας
- β. Θα μειώσει την ποσότητα ισορροπίας
- γ. Είναι δυνατόν να διατηρήσει σταθερή την τιμή ισορροπίας
- δ. Είναι δυνατόν να διατηρήσει σταθερή την ποσότητα ισορροπίας

Μονάδες 5

A7. Ο χρόνος είναι ο σπουδαιότερος προσδιοριστικός παράγοντας:

- α. Της προσφοράς
- β. Της προσφερόμενης ποσότητας
- γ. Της ελαστικότητας προσφοράς
- δ. Της ελαστικότητας ζήτησης

Μονάδες 5

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Ποια είναι τα τρία είδη του βραχυχρόνιου μέσου κόστους και τι δείχνει η καμπύλη του καθενός; Να περιγράψετε πώς μεταβάλλεται κάθε είδος του βραχυχρόνιου μέσου κόστους, καθώς αυξάνεται η παραγωγή του προϊόντος.

Μονάδες 25

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

Δίνεται ο παρακάτω πίνακας υπολογισμού του ΑΕΠ μιας υποθετικής οικονομίας, στην οποία παράγεται ένα μόνο αγαθό.

Έτη	ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές (σε εκατομμύρια €)	ΔΤ	ΑΕΠ σε σταθερές τιμές (σε εκατομμύρια €)
2023	48		60
2024		100	54
2025			55

Γ1. Να συμπληρώσετε τα κενά του πίνακα αν γνωρίζετε ότι ο ρυθμός πληθωρισμού από το έτος 2024 στο έτος 2025 είναι 20%.

Μονάδες 5

Γ2. Μεταξύ των ετών 2024 και 2025, να εξηγήσετε ποιο μέρος από τη μεταβολή του Α.Ε.Π σε τρέχουσες τιμές οφείλεται στη μεταβολή της παραγωγής και ποιο στη μεταβολή της τιμής.

Μονάδες 3

Γ3. Να υπολογίσετε την παραγωγή (Q) του έτους 2023 αν γνωρίζετε ότι το έτος 2024 παράγονται 9 εκατομμύρια μονάδες προϊόντος.

Μονάδες 4

Γ4. Να υπολογίσετε το ποσοστό ανεργίας για το έτος 2024, αν γνωρίζουμε ότι το συγκεκριμένο έτος ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός είναι 34.000 άτομα, οι απασχολούμενοι 16.000 άτομα και το κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι 1.000 ευρώ.

Μονάδες 5

Γ5. Να βρεθεί η πραγματική ποσοστιαία μεταβολή του ΑΕΠ μεταξύ των ετών 2023 και 2024 αρχικά με έτος βάσης το 2024 και στη συνέχεια με έτος βάσης το 2023. Τι παρατηρείτε; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 8

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

Οι συναρτήσεις αγοραίας ζήτησης και προσφοράς ενός αγαθού είναι $Q_D = 250 - 15P$ και $Q_S = 50 + 5P$ αντίστοιχα. Λόγω μεταβολής των αμοιβών των συντελεστών παραγωγής του αγαθού, η νέα τιμή ισορροπίας είναι 6 ευρώ και η νέα ποσότητα ισορροπίας 160 μονάδες.

Δ1. Να δικαιολογήσετε αν οι αμοιβές των συντελεστών παραγωγής του αγαθού αυξήθηκαν ή μειώθηκαν.

Μονάδες 4

Δ2. Να βρεθεί και να αιτιολογηθεί η μεταβολή των συνολικών εσόδων των παραγωγών εξαιτίας της μεταβολής της προσφοράς του αγαθού.

Μονάδες 5

Δ3. Αν το πλεόνασμα που προέκυψε από τη μεταβολή της προσφοράς στην αρχική τιμή ισορροπίας είναι 80 μονάδες, να βρεθεί η νέα γραμμική συνάρτηση προσφοράς.

Μονάδες 4

Δ4. Μια αύξηση του εισοδήματος κατά 50%, διαμορφώνει ένα νέο σημείο ισορροπίας, όπου η τιμή ισορροπίας είναι ίση με την αρχική.

α. Αν η νέα καμπύλη ζήτησης είναι παράλληλη με την αρχική, να βρεθεί η νέα γραμμική συνάρτηση ζήτησης.

β. Να βρεθεί η E_Y στην τιμή των 10€ καθώς το εισόδημα αυξάνεται.

Μονάδες 8

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

Δ5. Στη συνέχεια, μετά τις μεταβολές της ζήτησης και της προσφοράς, το κράτος επιβάλλει ανώτατη τιμή στο αγαθό, με αποτέλεσμα το σύνολο της προσφερόμενης ποσότητας να πωλείται με «καπέλο» 7 ευρώ πάνω στην ανώτατη τιμή. Να υπολογίσετε την ανώτατη τιμή.

Μονάδες 4

Υπολογισμός Μορίων Πανελλαδικών 2026

Χρησιμοποιήστε την Εφαρμογή για να **υπολογίσετε Μόρια** για κάθε Πανεπιστημιακό Τμήμα / Σχολή!

Υπολογίστε Μόρια, δείτε τα **Τμήματα Επιτυχίας** (με τις περσινές βάσεις), τις **Ελάχιστες Βάσεις Εισαγωγής** για κάθε Ειδικό Μάθημα και για κάθε Πανεπιστημιακό Τμήμα

μέσα από την [ιστοσελίδα του ΜΕΘΟΔΙΚΟΥ](#) ή την **Android Εφαρμογή: [mobile app](#)**

Ενδεικτικές Απαντήσεις

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

- A1. Σωστό
- A2. Λάθος
- A3. Λάθος
- A4. Σωστό
- A5. Λάθος
- A6. γ
- A7. γ

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Υπάρχουν τρία είδη βραχυχρόνιου μέσου κόστους: **Μέσο σταθερό κόστος** (Average Fixed Cost, *AFC*), **Μέσο μεταβλητό κόστος** (Average Variable Cost, *AVC*) και **Μέσο συνολικό κόστος** (Average Total Cost, *ATC*).

Η καμπύλη του μέσου σταθερού κόστους δείχνει τη σχέση ανάμεσα στο μέσο σταθερό κόστος και την ποσότητα παραγωγής. Το μέσο σταθερό κόστος μειώνεται συνεχώς όσο αυξάνεται η παραγωγή, γιατί η ίδια δαπάνη επιμερίζεται (κατανέμεται) σε περισσότερες μονάδες προϊόντος.

Η καμπύλη του μέσου μεταβλητού κόστους δείχνει τη σχέση ανάμεσα στο μέσο μεταβλητό κόστος και την ποσότητα παραγωγής. Το μέσο μεταβλητό κόστος στην αρχή μειώνεται και στη συνέχεια αυξάνεται. Αυτό οφείλεται στο νόμο της φθίνουσας ή μη ανάλογης απόδοσης. Δηλαδή, στην αρχή το προϊόν αυξάνεται με γρηγορότερο ρυθμό απ' ό,τι το κόστος των μεταβλητών συντελεστών, με αποτέλεσμα το μέσο μεταβλητό κόστος να μειώνεται, ενώ στη συνέχεια ο ρυθμός αύξησης του προϊόντος γίνεται μικρότερος από το ρυθμό αύξησης του κόστους των μεταβλητών συντελεστών, με αποτέλεσμα το μέσο μεταβλητό κόστος να αυξάνεται.

Η καμπύλη του μέσου συνολικού κόστους δείχνει τη σχέση ανάμεσα στο μέσο συνολικό κόστος και την ποσότητα παραγωγής. Το μέσο συνολικό κόστος είναι το άθροισμα του μέσου μεταβλητού και

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

μέσου σταθερού κόστους και επηρεάζεται και από τα δύο. Στην αρχή, που η συμμετοχή του σταθερού κόστους είναι σημαντική, επηρεάζεται κυρίως από το μέσο σταθερό κόστος. Όσο όμως η παραγωγή αυξάνεται, η σημασία του μέσου σταθερού κόστους μειώνεται και το μέσο συνολικό κόστος επηρεάζεται κυρίως από το μέσο μεταβλητό κόστος και ακολουθεί την ίδια ανοδική πορεία με αυτό.

Οι καμπύλες του μέσου μεταβλητού και μέσου συνολικού κόστους στη βραχυχρόνια περίοδο έχουν το σχήμα του λατινικού γράμματος U , ως συνέπεια του νόμου της φθίνουσας ή μη ανάλογης απόδοσης.

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

Γ1.

Έτη	ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές (σε εκατομμύρια €)	ΔT	ΑΕΠ σε σταθερές τιμές (σε εκατομμύρια €)
2023	48	80	60
2024	54	100	54
2025	66	120	55

Έχουμε:

$$\text{Για το 2023: } ΑΕΠ_{στ} = \frac{ΑΕΠ_{τρ}}{\Delta T} \cdot 100 \Leftrightarrow 60 = \frac{48}{\Delta T} \cdot 100 \Leftrightarrow \Delta T = 80$$

$$\text{Για το 2024: } ΑΕΠ_{τρ} = ΑΕΠ_{στ} = 54 \text{ εκατομμύρια €}, \Delta T = 100 \text{ (έτος βάσης)}$$

$$\text{Για το 2025: } \Delta T = 100 + \frac{20}{100} \cdot 100 = 120$$

Επομένως:

$$ΑΕΠ_{στ} = \frac{ΑΕΠ_{τρ}}{\Delta T} \cdot 100 \Leftrightarrow 55 = \frac{ΑΕΠ_{τρ}}{120} \cdot 100 \Leftrightarrow ΑΕΠ_{τρ} = 66 \text{ εκατομμύρια €}$$

Γ2. Η μεταβολή του ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές που οφείλεται στη μεταβολή της τιμής και της ποσότητας είναι $66 - 54 = 12$ εκατομμύρια €.

Η μεταβολή του ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές που οφείλεται στη μεταβολή της ποσότητας ισούται με την μεταβολή του ΑΕΠ σε σταθερές τιμές, δηλαδή $55 - 54 = 1$ εκατομμύριο €.

Άρα η μεταβολή του ΑΕΠ που οφείλεται μόνο στη μεταβολή της τιμής είναι:

$$\Delta(ΑΕΠ_{τρ}) - \Delta(ΑΕΠ_{στ}) = 12 - 1 = 11 \text{ εκατομμύρια €}$$

Γ3. Είναι:

$$\text{Για το 2024: } ΑΕΠ_{τρ} = P \cdot Q \Leftrightarrow 54 = P \cdot 9 \Rightarrow P = 6\text{€}$$

$$\text{Για το 2023: } ΑΕΠ_{στ} = \frac{ΑΕΠ_{τρ}}{\Delta T} \cdot 100 = \frac{P \cdot Q}{\frac{P}{P_{EB}} \cdot 100} \cdot 100 = P_{EB} \cdot Q \Leftrightarrow 60 = 6 \cdot Q \Leftrightarrow$$

$$Q = 10 \text{ εκατομμύρια μονάδες}$$

Γ4. Το έτος 2024:

$$\kappa. \kappa. ΑΕΠ_{στ} = \frac{ΑΕΠ_{στ}}{\text{πληθυσμός}} \Leftrightarrow 1.000 = \frac{54.000.000}{\text{πληθυσμός}} \Leftrightarrow \text{πληθυσμός} = 54.000 \text{ άτομα}$$

$$\text{Εργατικό δυναμικό} = \text{πληθυσμός} - \text{οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός} = 54.000 - 34.000 = 20.000 \text{ άτομα}$$

$$\text{Ανεργοί} = \text{εργατικό δυναμικό} - \text{απασχολούμενοι} = 20.000 - 16.000 = 4.000 \text{ άτομα}$$

Επομένως για το ποσοστό ανεργίας:

$$\text{Ποσοστό ανεργίας} = \frac{\text{άνεργοι}}{\text{εργ. δυναμικό}} \cdot 100 = \frac{4.000}{20.000} \cdot 100 = 20\%$$

Γ5. Με έτος βάσης το 2024:

$$\text{Ποσοστιαία μεταβολή } AEP_{\sigma\tau} = \frac{54.000.000 - 60.000.000}{60.000.000} \cdot 100 = -10\%$$

Με έτος βάσης το 2023:

$$\Delta T_{2023(N)} = 100 \text{ (έτος βάσης)}$$

$$\Delta T_{2024(N)} = \frac{\Delta T_{2024}}{\Delta T_{2023}} \cdot 100 = \frac{100}{80} \cdot 100 = 125$$

$$2023: AEP_{\tau\rho} = AEP_{\sigma\tau} = 48.000.000 \text{ (έτος βάσης)}$$

$$2024: AEP_{\sigma\tau} = \frac{AEP_{\tau\rho}}{\Delta T} \cdot 100 = \frac{54.000.000}{125} \cdot 100 = 43.200.000$$

$$\text{Ποσοστιαία μεταβολή } AEP_{\sigma\tau} = \frac{43.200.000 - 48.000.000}{48.000.000} \cdot 100 = -10\%$$

Η ποσοστιαία μεταβολή του $AEP_{\sigma\tau}$ παραμένει αμετάβλητη, παρότι αλλάζουμε έτος βάσης, διότι το $AEP_{\sigma\tau}$ δεν επηρεάζεται από τις μεταβολές των τιμών.

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

Δ1. Βρίσκουμε το αρχικό σημείο ισορροπίας: $Q_D = Q_S \Leftrightarrow 250 - 15P = 50 + 5P \Leftrightarrow P_0 = 10, Q_0 = 100$

Η P_0 μειώθηκε από 10 σε 6 ευρώ και η Q_0 αυξήθηκε από 100 σε 160 μονάδες. Αυτό σημαίνει ότι η προσφορά αυξήθηκε. Άρα οι αμοιβές των συντελεστών παραγωγής μειώθηκαν.

Δ2. Είναι:

$$\Sigma E_1 = 10 \cdot 100 = 1.000$$

$$\Sigma E_2 = 6 \cdot 160 = 960$$

Τα συνολικά έσοδα μειώθηκαν κατά $1.000 - 960 = 40$ ευρώ.

$$E_{D_{\text{τόξου}}} = \frac{160 - 100}{6 - 10} \cdot \frac{6 + 10}{160 + 100} = \frac{60}{-4} \cdot \frac{16}{260} = -\frac{96}{104} = -\frac{12}{13}$$

Εφόσον $|E_{D_{\text{τόξου}}}| < 1$, η ζήτηση είναι ανελαστική και η συνολική δαπάνη επηρεάζεται από την μεγαλύτερη ποσοστιαία μεταβολή, δηλαδή της τιμής. Επειδή μειώθηκε η τιμή, μειώθηκε και η συνολική δαπάνη των καταναλωτών. Στα δύο σημεία ισορροπίας η συνολική δαπάνη των καταναλωτών ισούται με τα συνολικά έσοδα των παραγωγών, τα οποία μειώνονται.

Δ3. Για τη νέα συνάρτηση προσφοράς το πλεόνασμα που δημιουργείται στην τιμή των 10 ευρώ είναι 80 μονάδες, άρα:

$$Q_S' - Q_D = 80 \Leftrightarrow Q_S' - (250 - 15 \cdot 10) = 80 \Leftrightarrow Q_S' = 180$$

Επομένως, έχουμε δύο σημεία που ανήκουν στη νέα καμπύλη προσφοράς, τα $(P = 10, Q_S' = 180)$

και $(P = 6, Q_S' = 160)$ και λύνουμε το σύστημα:

$$\begin{cases} 180 = \gamma + \delta \cdot 10 \\ 160 = \gamma + \delta \cdot 6 \end{cases} \Leftrightarrow \delta = 5 \Leftrightarrow 180 = \gamma + 5 \cdot 10 \Leftrightarrow \gamma = 130$$

$$\text{Άρα } Q_S' = 130 + 5P$$

Δ4.

α. Το τελικό σημείο ισορροπίας (P_0'', Q_0'') επαληθεύει την τελική συνάρτηση προσφοράς (Q_S') , άρα βρίσκουμε την νέα ποσότητα ισορροπίας αντικαθιστώντας την τιμή των 10 ευρώ:

$$Q_0'' = 130 + 5 \cdot 10 = 180.$$

Αφού η μετατόπιση της καμπύλης ζήτησης είναι παράλληλη, τότε οι αντίστοιχες συναρτήσεις ζήτησης έχουν ίδιο β. Αντικαθιστώντας το τελικό σημείο ισορροπίας, που επαληθεύει την τελική συνάρτηση ζήτησης (Q_D') :

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

$$180 = \alpha - 15 \cdot 10 \Leftrightarrow \alpha = 330$$

$$\text{Άρα } Q_D' = 330 - 15P$$

- β. Στην τιμή των 10 ευρώ η αρχική και η τελική ζητούμενη ποσότητα ισούνται με τις ποσότητες ισορροπίας $Q_0 = 100$ και $Q_0'' = 180$ αντίστοιχα.

Βρίσκουμε την ποσοστιαία μεταβολή της ζητούμενης ποσότητας για $P = 10\text{€}$:

$$\Delta Q\% = \frac{180 - 100}{100} \cdot 100 = 80\%$$

$$E_Y = \frac{\Delta Q\%}{\Delta Y\%} = \frac{80\%}{50\%} = 1,6$$

Δ5. Για την ανώτατη τιμή (P_A), την τιμή μαύρης αγοράς (P_2) και το «καπέλο», χρησιμοποιούνται οι σχέσεις: «Καπέλο» = $P_2 - P_A$ (1)

Προσφερόμενη ποσότητα για $P_A =$ Ζητούμενη ποσότητα για $P_2 \Leftrightarrow Q_{S_A} = Q_D$ (2)

$$(1) \Leftrightarrow P_2 - P_A = 7 \Leftrightarrow P_2 = P_A + 7 \quad (3)$$

$$(2) \Leftrightarrow 130 + 5 \cdot P_A = 330 - 15 \cdot P_2 \quad (4)$$

Από (3), (4):

$$130 + 5 \cdot P_A = 330 - 15 \cdot (P_A + 7) \Leftrightarrow 130 + 5 \cdot P_A = 330 - 15 \cdot P_A - 105 \Leftrightarrow 20 \cdot P_A = 95 \Leftrightarrow$$

$$P_A = 4,75$$

Application για την Τράπεζα Θεμάτων

Ένα εξαιρετικά χρήσιμο εργαλείο για μαθητές & εκπαιδευτικούς!

www.trapeza-thematon.gr

Χιλιάδες χρήστες καθημερινά μελετούν Θέματα σε όλα τα μαθήματα!

Διατίθεται και ως mobile app.

